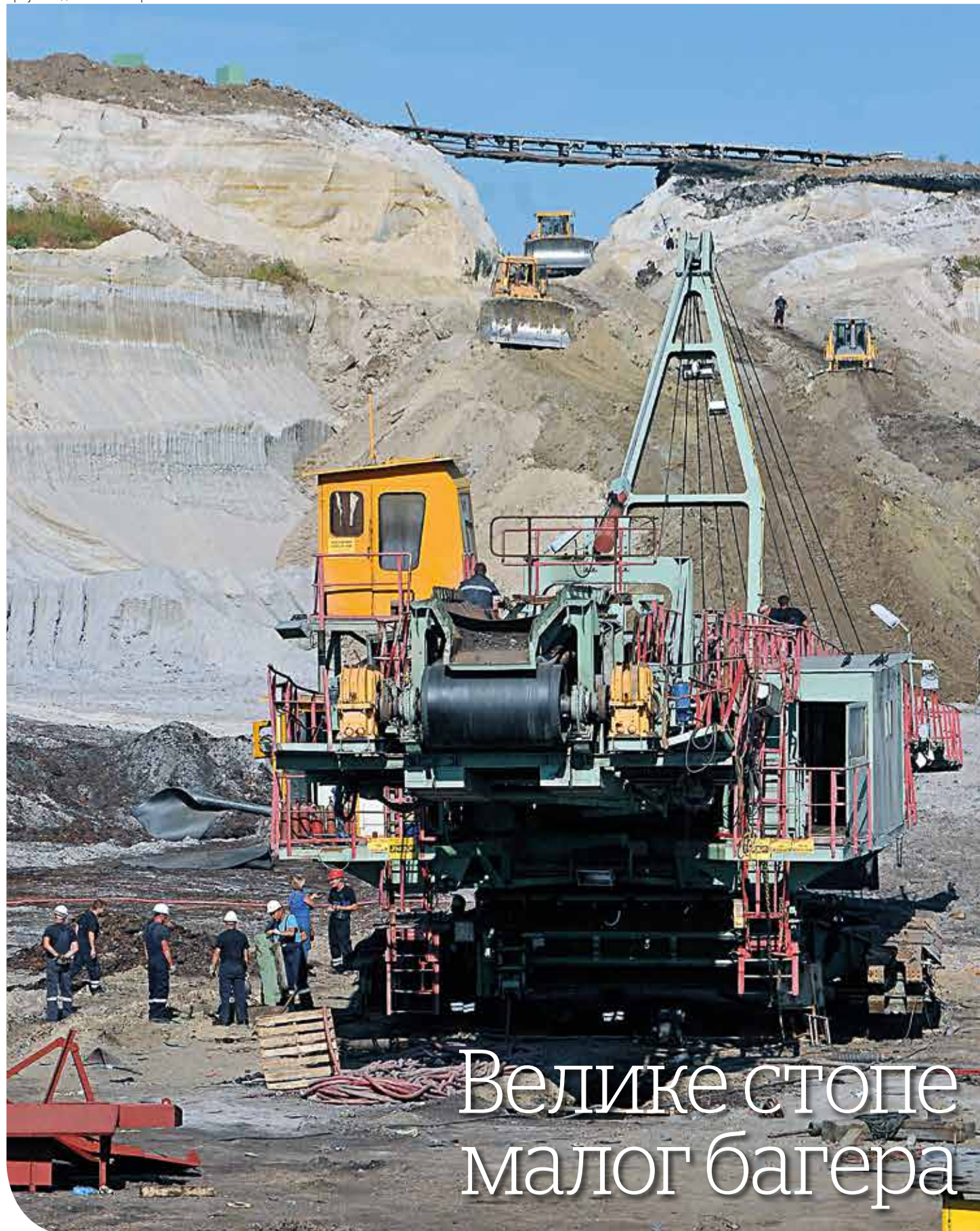

Велике стопе
малог багера

ПРЕПОРУКЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ШИРЕЊА ВИРУСА COVID-19

У ЕЛЕКТРОПРИВРЕДИ
СРБИЈЕ

МЕРЕ ЗАШТИТЕ:

Често перите руке водом и сапуном (у трајању од најмање **20 секунди**) или користите средство за дезинфекцију на бази **70%** алкохола. После прања, чесму затворите марамицом или папирним убрусом.

Избегавајте **блиски контакт, руковање и љубљење**, а са саговорницима одржавајте раздаљину.

Не дирајте очи, нос и уста неопраним рукама.

Ако кашљете или кијате, **прекријте уста и нос** надлактицом или папирном марамицом.

Често **проветравајте** просторије.

Избегавајте боравак у **затвореном простору** са већим бројем људи.

Заједно против COVID-19!

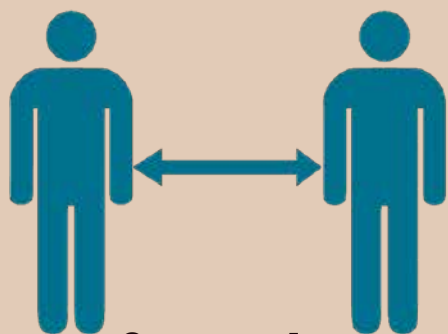
ПРЕПОРУКЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ:

- обавезно и правилно носите заштитну опрему
- пре уласка у пословни простор дезинфкујте руке и обућу
- држите прописано одстојање од других особа
- брините о хигијени радног простора
- обавезно обавестите непосредног руководиоца уколико посумњате на симптоме COVID-19

На основу
тренутних сазнања
стручних лица
процењује се да је
период инкубације
COVID-19 између
2 и 14 дана.

Током трајања инкубације у периоду од 14 дана лицу која има инфекцију COVID-19 могу се развити симптоми као што су:

- кашаљ,
- отежано дисање,
- повишена температура,
- грозница,
- главобоља,
- губитак чула мириса и укуса.

**Одржавајте
раздаљину**

**Избегавајте да
додируете лице**

**Перите руке око
20 секунди**

Садржај

05

из епс групе

Грчић разговарао са оператерима јединственог кол-центра ЕПС ближи купцима

07

актуелно

Годишњи ремонт Првог јаловинског система „Тамнава-Западног поља“ Два месеца за стари сјај

10

репортажа

Током годишњег ремонта багера Ц700 Велике стопе малог багера

15

Булдџерска радионица „Тамнава“ Поуздан ослонац производњи

16

Погон за централни ремонт „Метала“ Ремонти за дужи радни век

17

локални мозаик

Конституисана Скупштина ГО Лазаревац Изабрано ново руководство

19

Модерна галерија Лазаревац „Надежда и савременици“

20

временлов

Шест деценија од првог броја листа „Колубара“ Сведок раста рударског басена и Лазаревац

22

Велике амбиције младе одбојкашице Сање Ђурђевић Када се коцкице сложе

06

Грчић у посети рударима треће смене у РБ „Колубара“

Размена искустава за успешнији ЕПС

08

Прва година рада копа „Радљево“

Сваки почетак је тежак

12

У посети узимачима узорака угља у Вреоцима

Контролори квалитета угља

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В. Д. ДИРЕКТОРА: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ И ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Наталија Живковић, ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Милош Павловић, ФОТО-РЕПОРТЕРИ: Александар Рашин и Милан Цвијетић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Карађорђева 37, 11550 Лазаревац, ТЕЛЕФОНИ: 011 785 5086, 785 5089, Е-МАИЛ: redakcija@rbkolubara.rs, WEB SITE: www.rbkolubara.rs, НАСЛОВНА СТРАНА: Александар Рашин, ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: „BİROGRAF COMP“ д. о. о. Београд, ТИРАЖ: 3.500, ПРВИ БРОЈ ЛИСТА РУДАРСКОГ БАСЕНА „КОЛУБАРА“, ПОД НАЗИВОМ „КОЛУБАРА“, ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ 24. СЕПТЕМБРА 1960. ГОДИНЕ, ОД 15. НОВЕМБРА 2017. НОСИ НАЗИВ „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

Све смо урадили и предвидели да буквално у року од неколико недеља можемо да инсталирамо још једну трафоћелију у зависности од потреба, тако да смо спремни да прихватимо нове инвеститоре, нагласио је Грчић

Нова снага и подстрек за привреду

Изградњом трафостанице 110/20 kV „Крњешевци“, вредне 259 милиона динара, „Електропривреда Србије“ и ОДС „ЕПС Дистрибуција“ омогућили су да се шире производни погони у индустријској зони у Крњешевцима у општини Стара Пазова. Нова ТС првенствено напаја индустријске зоне Шимановци и Крњешевци. Њеним уласком у погон растеређене су околне ТС 110/20 kV – „Пећинци“, „Нова Пазова“ и „Стара Пазова“,

и појачао се њихов капацитет за напајање нових купаца.

– Оно што је много важније од уложених више од два милиона евра јесте оно што добијамо изградњом ове трафостанице. Ово је огромна индустријска зона са преко 40 великих потрошача и произвођача који имају осетљиву опрему и потребу за стабилним напајањем електричном енергијом. Овде ради више од 10.000 људи. Између две и по и три хиљаде запослених сваког дана из Београда допатује у ову

индустријску зону и врати се. Изградња ове ТС подразумева растеређење околних трафостаница. Овде су испорука и транспорт електричне енергије потпуно другачије организовани од неких других делова Србије. Напајање ове индустријске зоне коначно нема никакве везе са насељима где живе грађани. Сада је омогућено да снабдевање ове зоне нема никакав утицај и неке евентуалне хаварије овде не преносе се на стабилност напајања у стамбеним деловима

– рекао је Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС.

Изградњом ТС „Крњешевци“ ЕПС је испунио и обавезу из уговора Републике Србије са компанијом „Бох“ за инвестицију у изградњу фабрике у Шимановцима. Обезбеђено је квалитетно и сигурно напајање фабрике из два независна 110/20 kV извора. ТС је изграђена као објекат за два трансформатора снаге по 31,5 MW. У првој фази је уграђен један.

– Увек водимо рачуна о томе да је политика председника Србије Александра Вучића свакодневно отварање фабрика и нових радних места и да управо у овој индустријској зони буду отворене две нове фабрике. Све смо урадили и предвидели да буквално у року од неколико недеља можемо да инсталирамо још једну трафоћелију у зависности од потреба, тако да смо спремни да прихватимо нове инвеститоре – додао је Грчић.

Р. Е.

Остварени импресивни резултати. Производња електричне енергије износи готово 274 милијарде киловат-сати

■ Пола века производње енергије ХЕ „Ћердап 1“

Четвртак, 6. август 1970. године, остаће записан великим словима у историји српске енергетике. Дубоко у ноћи, око 1.40, на енергетску мрежу синхронизован је агрегат 1 снаге 172,3 мегавата и новим 400-киловолтним далеководима ка потрошачима је кренула енергија. Ово је велики успех за све стручњаке који су радили на монтажи једног од највећих хидроагрегата тог времена у свету. Успех је још већи ако се има у виду

да је ово први објекат овакве врсте на овим просторима.

До краја 1970. године на енергетску мрежу синхронизован је и други агрегат. Наредне године електрана је јача за још два нова агрегата, и коначно 14. маја 1972. године, после осам година градње, у погон су ушла и два преостала агрегата, да би два дана касније хидроенергетски пловидбени

систем „ХЕ Ћердап“ званично био пуштен у рад.

Данас, после пола века рада, резултати које је остварила електрана су импресивни. Производња електричне енергије исказује се у милијардама и износи готово 274 милијарде kWh.

Два су основна циља градње хидроенергетског и пловидбеног објекта: зелена енергија од око

11 милијарди киловат-часова годишње и трајно решење пловидбе Ћердапском клисуром.

До сада је ревитализовано пет агрегата, а последња етапа, односно ревитализација А3, према плановима, почеће 1. октобра. Адаптација бродске преводнице је у току, док се планови за санирање слапишта на преливној брани увелико раде.

М. Дрча

Подршка раду кол центра биће и око 500 запослених у систему ЕПС-а у свим деловима Србије, који се већ баве решавањем захтева корисника

Сви купци „Електропривреде Србије“ на гарантованом снабдевању ускоро ће моћи да добију информације и упуте приговоре преко јединственог кол-центра, чији почетак рада се припрема, најавио је Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС.

– Циљ нам је да купцима покажемо да бринемо о њима и да у директном контакту сазнамо шта може да се поправи да би читав систем боље функционисао. Веома нам је важно да кол-центар буде успешан јер ће се то врло брзо видети и у пословним резултатима највеће компаније у Србији. Мере успеха биће и смањење броја позива са

ЕПС ближи купцима

приговорима – истакао је први човек ЕПС-а у разговору са будућим оператерима кол-центра. Оператери су у кол-центар распоређени из других делова ЕПС-а и тренутно се обучавају за почетак рада на новој дужности.

Грчић је рекао да ЕПС жели да пружи још бољу услугу и истакао да је највећи број купаца одговоран и редовно измирује обавезе, што се види и у повећању процента наплате на око 98 одсто.

– Имаћемо један број за целу Србију. Сваки захтев одмах ће бити евидентиран на

јединственом порталу и одмах распоређен на решавање, било да се ради о питању из Бабушнице или Бачке Паланке. Желимо да се захтев брзо обради, реши и да купци у што краћем року добију обавештење о исходу – рекао је Грчић.

Да би се то осигурало, подршка раду кол-центра биће и око 500 запослених у систему ЕПС-а у свим деловима Србије, који се већ баве решавањем захтева корисника. Добрим радом кол-центра штеди се и време ЕПС-ових купаца јер се

Опрема

За кол-центар је набављена најмодернија опрема и опремљене су просторије у којима ће радити оператери. У току је и припрема за надоградњу кол-центра новим услугама. План је да се кроз јединствен портал уведу дигитални сервиси и да се покрене мобилна апликација за кориснике. Читав овај сервис корисничке услуге издиже на виши ниво, ефикаснији и технолошки напреднији.

смањује потреба да лично долазе на шалтере.

Планирано је да кол-центар буде грађанима на располагању сваког радног дана од 7.00 до 19.00 часова и суботом од 7.00 до 15.00 часова. Позив ће бити бесплатан за око 3,5 милиона ЕПС-ових корисника из свих делова Србије. Број телефона биће објављен накнадно, када кол-центар почне да ради.

Р. Е.

■ У Панчеву у току изградња инфраструктуре за фабрику „Брозе“

Обезбеђен капацитет од осам мегавата из трафостанице 110/20 kV „Качарево“ и пет MW из трафостанице 110/20 kV „Панчево 3“

Израдња електроенергетских објеката за напајање електричном енергијом погона за производњу и канцеларијско пословање реномиране немачке компаније „Брозе“ изводи се под патронатом Владе Републике Србије. Како се очекује, та инвестиција од стратешког значаја биће реализована до краја октобра. Фабрика компаније „Брозе“ за производњу електронике за врата, седишта аутомобила и канцеларијско пословање заузима простор од 23 хектара и ниче у Северној индустријској зони

Панчева. Како је предвиђено, овај гигант ће обезбедити радна места за 1.100 људи, махом високостручно образованих.

– За реализацију овог пројекта и обезбеђивање трајног и сигурног снабдевања електричном енергијом са укупно захтеваном снагом од 13 MW огранак Панчево је обезбедио капацитет од осам MW из трафостанице 110/20 kV „Качарево“ и пет MW из трафостанице 110/20 kV „Панчево 3“ – каже Марија Вујић,

руководилац Сектора за планирање и инвестиције у огранку Панчево.

До сада је изграђено више од три километра трасе 20 kV кабловског вода из правца трафостанице 110/20 kV „Качарево“ и око два километра трасе 20 kV кабловског вода из правца стодесетке „Панчево 3“ са припремом за полагање оптичке везе.

Вујић каже да је за реализацију ове инвестиције

Ко је „Брозе“?

Компанија је део „Брозе групације“, једног од водећих добављача у ауто-индустрији. У Србији ће производити моторе управљача, електричне пумпе за угље и моторе вентилатора за хлађење.

Планирано је и отварање центра за истраживање и развој, па ће више од 40 одсто радних места чинити висококвалификовани кадрови. Компанија „Брозе“ је четврта по величини породична компанија на свету која снабдева аутомобилску индустрију. О важности овог светски признатог улагача говори и податак да свако друго возило у свету садржи бар један производ из „Брозеа“.

обезбеђено и 37 километара 20 kV кабла XHE 49, а у току је набавка средњенапонског 20 kV блока типа SF6 даљинске станице и телекомуникационе опреме. Укупна вредност ове капиталне инвестиције је око 90 милиона динара.

М. Јојић

/// Фото: Данило Мијатовић

Размена ИСКУСТАВА за успешнији ЕПС

У највећој српској
компанији сви на
једном задатку,
сигурној производњи
и испоруци
електричне енергије,
који увек испуњавају
по плану и у роковима

стабилно и поуздано снабдевање
домаћинства и привреде. Ноћас
сам овде са инжењерима из
ТЕНТ-а да би видели како се
рудари боре за сваку тону угља
из које се производи струја у
обреновачким електранама.
Да поделимо искуства и да
се упознамо са изазовима у
производњи јер само тако ће сви
делови ЕПС-а радити још боље

и ефикасније – рекао је Грчић
у посети РБ „Колубара“ у ноћи
између 27. и 28. августа.

Рударе површинског копа
„Тамнава-Западно поље“ су,
са Грчићем и инжењерима
термоелектрана „Никола
Тесла А и Б“, посетили и
Миодраг Ранковић, председник
Синдикалне организације
„Колубара“, Саво Безмаревић,

извршни директор ЕПС-а за
производњу електричне енергије,
Дејан Милијановић, извршни
директор ЕПС-а за производњу
угља, Милан Мишковић,
директор за производњу угља РБ
„Колубара“, и Срђан Алимпијевић,
директор ОЦ „Површински
копови“.

Они су присуствовали
примопредаји смене, возили
се са рударима у возилима
за транспорт на коповима,
разговарали са багеристом у
кабини багера који открива угаљ.

– И рудари „Колубаре“ су
били у посети колегама у
термоелектранама. „Колубара“
и ТЕНТ су ослоњени једно на
друго и заједно производе
више од 50 одсто електричне
енергије за Србију. Овом
разменом искуства желимо да
се још више повежемо унутар
ЕПС-а и задржимо позицију
стабилног ослоња привредног
развоја Србије – истакао је Грчић
приликом посете посади багера
„глодара 1“, који откопава угаљ
на трећем угљеном систему
копа „Тамнава-Западно поље“,
најефикаснијем колубарском
угљенокопу.

Милорад Грчић,
в. д. директора
„Електропривреде
Србије“, посетио

је, крајем августа, рударе
ноћне смене у Рударском
басену „Колубара“ у оквиру
редовне размене искустава
за унапређење производње
угља и електричне енергије и
побољшања услова рада.

– ЕПС је велики систем. Ми
у највећој компанији у Србији
обједињујемо рударе у копу,
инжењере у електранама
и монтере у дистрибуцији.
Окупља нас исти задатак, да
произведемо и испоручимо
довољно електричне енергије за

Р. Е.

Због боље позиције на етажи, очекује се да Први систем после ремонта има већу производњу од Другог БТО система

Два месеца за стари сјај

На површинском копу „Тамнава-Западно поље“ крајем августа започела је сезона годишњих инвестиционих оправки на јаловинским системима. На Првом систему ове године неопходно је да се уради свеобухватна оправка, јер је иза њега веома дуг пређени пут, с обзиром на то да је у процесу производње око две деценије.

– Временско трајање ремонта дефинисано је обимом посла на багеру „глодар 2000“. Предвиђања и процена надлежних из „Метала“, а уз нашу сагласност, јесу да је за радове потребно 60 дана. Много послова је планирано, али како тек сада отварамо склопове, изненађења су могућа, посебно на старијим машинама – рекао је првог септембарског дана, говорећи о почетку ремонта, Миломир Ивковић, управник Машинске службе.

На самом багеру планиран је низ озбиљних радова као што су демонтажа редуктора копања чија санација се обавља у погонима „Метала“, а затим ће редуктор поново бити монтиран на багер. Биће замењена радна ужад, као и клизни лежај на шупљем вратилу редуктора копања.

Приликом нашег боравка на копу у току су биле припреме за постављање штице за ослонац глодара. Машина ће бити раскачена што ће омогућити да се санира деформација каце. Много је активности предвиђено на редукторима, као и на транспорту.

– Кључни делови, као што су клизни лежај и чауре, јесу обезбеђени. Није нам лако да све послове „покријемо“ са бројем запослених и механизацијом. Паралелно ће тећи и ремонт одлагача, али због обавеза „Монтаже“, која је требало да ради на њему, у другим деловима „Колубаре“, ове године ће, осим једног сложеног захвата, све послове обавити запослени са одлагача и из радионица – додао је Ивковић.

Оно што је одувек било задужење запослених са копа су радови на транспортерима и њиховој реконструкцији.

– Одавно нисмо имали овако обиман и темељан ремонт на Првом систему. У рударском делу посла неће бити много реконструкција, то је планирано за следећу годину. За ову зиму остаје само проблем одлагалишта „одлагача 1“ због руча који се налази негде у лежишту. У рударском

сегменту акценат је дат на замени гуме на транспортерима – објаснио је Предраг Илић Буца, новопостављени управник копа.

На најважнијем транспортеру, етажном са ознаком „један“, замениће се километар гуме. Већ првих дана померен је 90 метара, ради се на замени понтона и шина. Како каже Илић, свако померање транспортера је тежак посао јер су ушке лоше, а понтони похабани, али ће дати све од себе да овај транспортер доведу у добро стање. Шина има довољно, биће урађени сви спојеви, а недостатак понтона ће надоместити тако што ће постојеће окретати. Други километар гуме поставиће на везни транспортер ознаке „један“ за чију трасу раде санацију у зони руча, преко пута станице В-3. Вулканизација неће бити много, само по једна прерада споја на две одлагалишне траке. Постављају се нове ролне, а недостатак се надомешћује са Другог система где има вишка.

Намера је да се предстојећа два месеца максимално искористе како би систем био у што бољем стању и како би опет производио 1,2 милиона кубика откритке и отворио довољно угља за зиму пред нама. Илић истиче да због боље позиције

■ Предраг Илић Буца

на етажи Први систем после ремонта може да има већу производњу од Другог.

Осим ових радова, увелико се сређују прилазни путеви, пут дуж етажне траке је већ завршен, а у плану је реконструкција високог напона. Електропослови су усмерени на реконструкције станица и сређивање клима на машинама без којих оне не могу да раде.

На одлагачу су отпочели радови демонтаже старих ролни и делова који су за замену, сазнали смо од Милана Ђурђевића, заменика машинског надзора на одлагачу. За њих нису планирани велики захвати, али са бројем запослених који ће радити на ремонту добро ће им доћи то што на располагању имају планирана два месеца за радове.

Све послове обављаће сами, осим вешања лежаја на контроли траке 2 који ће радити „Монтажа“. Електричар Славољуб Лукић истиче да његова служба сваке године има списак послова које мора да уради без обзира на стање елемената које сервисирају.

М. Димитријевић

■ „Глодар 2000“ у ремонту

Радови целу јесен

Неколико година уназад годишњи ремонти на јаловинским системима на „Западном пољу“ почињу у августу. Ове године је кренуло 25. августа. С обзиром на то да ће на Првом систему послови трајати два месеца, а затим следи ремонт на Другом систему, руководиоци копа увек стрепе да ће им временски услови и кратак дан отежати радове. Зато се сви труде да максимално користе лепо време и ураде што више.

Сваки почетак је тежак

Пошто су успешно путовали пуна 24 километра са рударском опремом, једнако успешно су радили на нимало лаким пословима отварања новог угљенокопа

Прошло је скоро годину дана од како су роторни багер „глодар 10“ и пратећи „бандваген“, са комплетном посадом прешли пут са Поља „Д“ на нови коп „Радљево-Север“. Путовали су 24 километра преко бројних инфраструктурних објеката, Ибарске магистрале, реке Колубаре и неколико пружних прелаза, сплета далековода свих могућих напонских нивоа и дистрибутивне мреже. Био је то веома сложен и јединствен рударски пројекат, а наши саговорници су били директни учесници и путници на овом путовању.

О томе у каквим је условима радио багер током претходних годину дана, са каквим потешкоћама су се сусретали, и да ли им недостаје стари коп, разговарали смо са шефом система на копу „Радљево“ Момчилом Мићићем, који на почетку истиче да је сада неупоредиво лакше него првих дана када је багер тек дошао на овај коп.

– Стигавши на већ постављен систем, багер је најпре откопавао кипу, која је током мајских поплава 2014. године закипана од стране „Западног поља“. Ту смо у старту наишли на теже услове рада за багер. Копали смо касете, насипали, мењали материјал земљишта, али нисмо успели да до краја

■ „Глодар 10“ у зони радова

извршимо задатак. Прешли смо на западну страну копа, и сада отварамо висински блок, где је траса стабилна, а услови за рад су много бољи. Што се тиче дужине система, са почетних 2,5 километара стигли смо до 2,7 километара – рекао је Мићић.

Говорећи о броју запослених, наводи да је ситуација сада много боља него на почетку, имају више радника, што се одражава позитивно на одржавање багера, система и чистоћу.

– Од механизације имамо три булдожера, ровокопач, и недостаје нам цевополагач, који за сада добијамо са „Тамнава-Западног поља“. Међутим, недостаје нам квалификованих радника, како у машинској тако и електро и рударској служби, али се надамо да ће се и то решити и да ћемо бити комплетни – каже Мићић.

Да ће се ситуација око неопходног броја радника на овом копу ускоро средити уверен је синдикални повереник за коп „Радљево“, пословођа Саша Божић који је иначе један од најзаслужнијих за успех прошлогodiшње „експедиције“. Каже да је подухват био велики, али и да се показао велики професионализам свих структура у „Колубари“.

– То је био изазов за све, пре свега припрема трасе, као и сам транспорт. Међутим, све је било максимално припремљено. Ми као радници смо навикнути на премештање система, али ово свакако

излази из тих оквира, управо зато што се ради о преласку пруге и магистрале. Рок је испоштован, и сматрам да је велику улогу у успешно завршеном подухвату имало искуство старе посаде багера – истиче Божић. Питали смо га и да ли му недостаје Поље „Д“.

– У неку руку – да. Цео свој досадашњи радни век провео сам на том копу, ја сам дете Поља „Д“, са 18 година сам дошао тамо, а данас имам 37 година радног стажа. И није ми било свеједно када сам отишао. Али у принципу, све је то исти посао. Навикао сам и овде, сарадња са колегама и директором је на завидном нивоу. Тражи се и тежи остваривању добрих производних резултата, и тако треба да буде. С обзиром на услове у којима радимо, за сада остварујемо солидне резултате. Наравно, тражи се и очекује више. Надамо се да ћемо и то ускоро моћи да испоштујемо и да ћемо бити на висини задатка. Само још понеку „дечу болест“ да прележимо и све ће бити добро – каже Божић.

Кажу рудари, багериста је „газда у кући“. Да ли је газда не знамо, али да је Михаило Васић кога смо затекли за командама багера неко ко је одговоран, усредсређен, и да обавља тежак посао, то знамо.

– Од 30 година стажа, 20 радим као багериста. Посао није лак, али се годинама навикнеш, и стекнеш и неко ново искуство, какво је било овај прелазак багера. Није било проблема приликом транспорта, били

Бољи дани испред њих

Директор копа „Радљево“ Владимир Петковић за наш лист каже да је на копу ситуација доста боља што се тиче технологије процеса производње. За то је у највећој мери заслужно што су изашли из кипе „Западног поља“, и дошли на висински здрав блок.

– Немамо проблема са трасом као што је било на почетку. Проблем је у неразвијеном терену, који сада сами, уз помоћ своје механизације, крчимо. Полако али сигурно смо ушли у услове када можемо да дајемо производњу, за коју верујемо да ће бити знатно боља у односу на прошлу годину. Евидентно је да су људи који су дошли са Поља „Д“ искусни и одлично знају свој посао, и хоће да раде, јер за сада доста ствари као што су одводњавање и припрема терена, радимо сами – нагласио је Петковић.

■ Момчило Мићић

■ Михаило Васић

■ Дарко Станојевић

смо добро припремљени, али силазак и муке багера са тереном је оно што ћу памтити, као и вероватно све моје колеге. Огромно је то искуство. Сигурни смо били у своје способности, иако нисмо знали шта нас чека. Рекао бих коп као коп, осим мекане трасе и проблема који из тога произилазе – искрен је Васић, багериста који са великим осмехом олакшања додаје да су сада ти проблеми превазиђени, терен је плићи, али је стабилност багера и целог система већа.

Бити концентрисан, одморан и радити широм отворених очију – јесте кључ за успех посла тракисте који је важан сегмент рада система, констатује Дарко Станојевић, који обавља овај посао.

– Не смем очи са траке да скинем. Терен је такав да има разног материјала, камења, остатака растиња, и све то може проћи кроз левак. Зато морам да будем сто одсто концентрисан. Није ми тежак посао, али је ноћу незгодно због светла које смета. Ипак, ја сам презадовољан својим послом. Радим у „Колубари“ већ 10 година, радио сам као помоћни радник и руковалац станице, а од пре две године сам на „глодару 10“ као тракиста. Имам дивне колеге и функционисемо као једна породица – јасан је Станојевић.

Прво радно место у „Колубари“ Милану Терзићу било је управо на копу „Радљево“ као помоћни радник.

– У смени смо нас четворица колега, чистимо багер и одржавамо чистоћу на целом систему. Тешко јесте, али борити се морамо. Најтеже је чишћење левка и траке, поготово после кише. Али нема одустајања и кукања – искрен је Милан.

Као радник машинске службе на одржавању Ђорђе Јовановић ради већ десет година, и ово је трећи багер на коме је ангажован на пословима ВК бравара.

– Прешао сам са Поља „Д“, и био сам у пратњи транспорта „глодара 10“. Багер је у добром стању што се тиче машинске опреме, и уз добро одржавање, све добро функционише. По један бравар је у смени, вредно се ради. Временски услови нам одређују ефективност рада, као што је и у целом производном сектору. Хладноћа је у мом послу највећи непријатељ – поверава нам се Јовановић, напомињући да су послови машинског одржавања свуда исти, али да су услови за рад на копу „Радљево“ бољи.

Као неко ко организује посао у електрослужби, Мирослав Мијаиловић на месту електронадзорника део је посаде која је са багером стигла и отворила нови коп.

– Овде је много боља ситуација што се услова рада тиче него на Пољу „Д“, на коме сам био од 2012. године. Опрема је боља, као и ситуација са количином резервних делова, а и терен је сада много бољи и лакши за рад. Сарадња са колегама је на високом нивоу, и ја заиста немам никакву замерку – прецизан је био Мијаиловић.

Р. Лазић

■ Милан Терзић

■ Ђорђе Јовановић

■ Мирослав Мијаиловић

Велике стопе малог багера

Успешно завршена најтежа година рада најмањег колубарског багера, а инвестиционо годишње сређивање жељно дочекано. Прилика да се током продуженог ремонта багер спреми за наставак рада у ватри и испуњење свих задатака

За све оне који се питају зашто још једна прича о багеру, ми питамо: Волите ли свој аутомобил и поред тога што он има неке своје „буџице“ за које само ви знате? Наравно да волите. Тако је и са багерима, сваки је посебан на свој начин и онима који раде са њима постају саставни део породице на послу.

■ Мрав међу циновима

Јунак наше данашње приче је роторни багер Ц700 или „глодар 3“ који је, да кажемо, са својих

■ Вељко Илић

539 тона мрав међу циновима. Међутим, са капацитетом већим од 3.000 кубних метара по часу, сврстава се и те како у ред великих. Најмањи багер „Колубаре“ чувен је по невероватним перформансама, али и по томе да се километража коју је прешао може мерити у стотинама километара.

Багер Ц700 предводи БТС II угљени систем Поља „Б“ који је заједнички са пољима „Д“ и „Е“ и иза њега је можда најтежа током

33 године рада. Отуда не чуди да је пред њим инвестициона оправка дуга чак 55 дана.

Слика коју смо затекли на монтажном плацу почетком септембра је била запањујућа будући да је багер био потпуно расклопљен. Око њега, где год око падне, све врви од послова. Овде се фарба, тамо вари, буши, издувава прашина, једном речју, пршти на све стране. Поред обима посла који је евидентно велики, изненадило нас је и колико су сви расположени и пуни елана. Вељко Илић, шеф система, кратко је објаснио и зашто – јер су жељно дочекали овај ремонт.

– Прошла година је била изузетно тешка за наш систем, а поготово за овај багер. Одмах по изласку из прошлог ремонта, добили смо задатак да копамо такозвану угљену греду, главни угљени слој који се простире од северне косине па скроз до Поља „Д“. Међутим, десио нам се пех са лежајем на радном тоčku. „Тројка“ је морала да ради, па смо га санирали и наставили са копањем. Поред тога, „глодар 1“, који је заједно са нама на БТС линији, није имао толико откривеног угља, па је сав терет спао на „глодар 3“. Уз то, „глодар 8“ је такође

морао да сиђе са ове линије, па је нејака „тројка“ издржала да даје потребну производњу угља скоро пуних девет месеци што се одразило на стање багера – истиче Илић уз напомену да их ништа мањи и лакши задатак не очекује ове године јер „тројка“ на овој позицији има довољно откривеног угља, па ће опет бити у ватри.

■ Поуздане посаде

– Преко нам је потребно људство, имамо недостатак радника. Ситуација током протекле године је утицала и те како на све, али наши запослени су показали изузетну савесност и поузданост и само захваљујући тој посвећености где се над багером бдило даноноћно, успели смо да стигнемо до резултата – наглашава Илић.

Комплетној ситуацији, како нам је испричао, није баш помогла ни чињеница да овај багер копа угаљ највишег квалитета који иде и до 9.000 килоцула, па је отуда и најтврђи. Зато су кашике и највише похабане, тако да се током овог ремонта за њега у „Металу“ изливају потпуно нове кашике. Овде је згодно да поменемо да их има 12, свака запремине чак

700 литара, више и од чувених „седмице“ и „осмице“.

Ненад Влаховић, машински пословођа БТС II, каже да су, с обзиром на то да је „глодар 3“ главни носилац копања угља на Пољу „Б“, са великим напором издржали да дочекају почетак ремонта.

– Сада је прилика да га средимо за даљи рад. Ремонт раде запослени погона „Монтажа“. Послови су изузетно обимни јер се врши комплетна оправка багера, од радног точка, редуктора, стреле радног точка и главне конструкције. Први пут је, кажу сви, урађена нова кабина за посаду, нешто што је до сада ретко када рађено. Много је посла око транспорта и ревитализације његових делова. Како смо имали проблема са њом, комплетно се ради нова трака два, значи њено вешање, ламеле, ново везивање за греду и ослонци – наводи Влаховић додајући да је свим овим пословима претходило ултразвучно снимање и мерење.

■ Нова боја за малишу

Такође, после дужег времена у „Колубари“ један багер ће бити пескиран и офарбан у целости. На наше питање у коју боју, са смехом су нам одговорили да је наравно одабрана СМБ (сивомаслинаста) боја на коју су рудари већ навикли.

Машинској служби је свакако било најтеже током протекле године. Озбиљне тешкоће, првенствено са радним точком,

третиране су као основни приоритет тако да је свака смена почињала управо са подвлачењем испод њега и провером стања, па се тек онда бавило осталим пословима.

– Није се ока скидало не само са багера већ ни са система. Највећи проблем је то што нам је систем дугачак, а имамо мало људи, па не можемо да стигнемо да обиђемо и у исто време покријемо и багер и систем. У ходу радимо, покушавамо да имамо што мање застоја, али морамо тако, производња не сме да трпи. Немамо довољно бравара, али морамо да се сналазимо, шта ћемо, боримо се, радимо, и издржаћемо – јасан је Марко Ђорђевић, машински надзорник, уз констатацију да

су једино имали мало среће са временом, јер пошто су на најнижој тачки, није било неких већих падавина да се боре са водом, а није било ни великих врућина па да се јављају самоупале угља.

Померамо се на другу страну багера јер се издувавају електроормани из којих излази облак угљене прашине и разговарамо са Томиславом Миљанићем, електропословођом БТС II, који је са своје 42 године радног стажа један од најiskusнијих људи на систему.

– Проблема са електроопремом на багеру и систему нисмо имали, јер је прошлогодишњи ремонт са електространи урађен веома добро, тако да се овај ремонт користи за замену оштећених каблова и јачи сервис. Нема неких посебних радова, изузев ревитализације постојеће опреме – прегледа електромотора и контроле и замене оштећених делова електроопреме. Мало кубуримо са новим деловима, тако да се стари делови сервисирају – објашњава Миљанић.

■ Модернизован багер

Треба рећи и да је ово први модернизовани багер у овом делу „Колубаре“ на који је уграђен савремен видео-надзор виталних делова, који је замењен 2018. године када је постављен још новији који софтверски одговара најновијем „Колубарином“ багеру, „глодару 2“.

Сјајне перформансе овог малише некада му, рекло би се, нису ишле наруку. Наиме, како му техничке могућности то дозвољавају он је изузетан и брз при транспорту, тако да се за свог века и те како нашетао.

– Некада за смену пређе чак од 500 до 600 метара. Јер, нема он блок као други багери, већ копа све, тако да иде по метар, два метра. Толико је ефикасан, може свуда да се увуче, али и извуче, можеш да га обрнеш како хоћеш. Али зато највише и трпи. Све послове обавља добро, али за посаду је много тешко – испричао нам је Марко Алимпијевић, који већ 15 година ради као планир-мајстор, посао који је пословично најтежи на коповима, јер се обавља искључиво испред багера.

– Велика је одговорност кад се копа угљан на плануму, мораш да водиш рачуна о кабловима, уклапању, шверању, све је на мени. Током смене, а поготово треће, када је магла или има испарења од угља, концентрација мора бити максимална и међусобна сарадња одлична. Наш заједнички успех је да смо извели багер исправан из прошле године. Сви су за то заслужни од помоћног радника до шефа система – нагласио је Алимпијевић.

Д. Весковић

■ „Распакована тројка“

Из личне карте Ц700

Његов радни век обележило је путовање. У производњу је укључен 1987. године, на БТО систему „Тамнава-Источног поља“. Једно време радио је и на БТД систему. Године 1999. прелази на „Тамнава-Западно поље“, одакле се враћа 2001. Након демонтаже и монтаже 2004. године коначно се одомаћио на Пољу „Б/Ц“.

Резултати које је остварио радећи на „Тамнава-Источног пољу“ и Пољу „Б/Ц“ током 30 година доста говоре – укупно је ископао око 24 милиона тона угља и око 43 милиона кубика јаловине. Сви који су радили и раде на овом багеру заклињу се у њега, и имају велико поверење у његову снагу. О томе сведочи и чињеница да су после поплава 2014. године прве тоне угља из „Колубаре“ пут електрана послате захваљујући управо њему.

Контролори квалитета угља

Владан Томић

Заједничким радом запослени „Колубаре“ и ТЕНТ-а, уз узимање узорака, строго контролишу и прате квалитет угља, евидентирањем сваког воза, као и одржавањем чистоће овог дела погона где се обрађује угаљ

лабораторијама у Вреоцима, Великим Црљенима и Обреновцу.

■ Четири позиције за узорке

– У овом делу погона где се обрађује угаљ, такозваном шестом метру, процес узорковања угља се своди на ручно узимање узорака, који служе за одређивање калоричне вредности угља који се даље отпрема према Сушари, термоелектранама у Обреновцу, Великим Црљенима и Свилајнцу. Са површинског копа Поље „Д“ узорке узимамо са четири позиције, и то равни угаљ са траке 302, надрешетни производ сита 23, опрани угаљ са траке 30 и јаловину са траке 32. Такође, радимо комплетан узорак сувог угља: комад, коцку, орах, грах, и прашину, док повремено узимамо и неке ванредне узорке, у случају да наиђе лош, песковит угаљ – каже Срђан Пантелић, руководиоца узимања узорака угља.

Поред руководиоца, узорке на овом утоварном месту узима 12 „Колубариних“ техничара за узорковање угља, такозваних узимача, као и пет техничара из ТЕ „Никола Тесла“. Раде

по сменама и узорке за термоелектране увек узимају заједно. Раме уз раме са колегама, већ дужи низ година, а по сменама ради и шест жена. Посао ових радника не своди се само на узимање узорака, већ и на строгу контролу и праћење квалитета угља, евидентирање сваког воза, као и одржавање чистоће овог дела погона где се обрађује угаљ.

– Одговорност радника је велика и током њиховог рада нема много места за тренутке непажње, одсутности или опуштања. Изузетно добру сарадњу имамо са колегама из ТЕНТ-а, колегама из лабораторија који анализирају узорке, као и са представницима Синдиката „Колубара“ који нам стално излазе у сусрет – каже Пантелић.

Како изгледа узимање узорака угља за термоелектране објаснио нам је Иванко Стајић, техничар за узорковање угља, који је радни век дуг 33 године провео бавећи се овим послом.

– Када се угаљ допреми у погон Мокре сепарације, подрешетни производ решета 22а, 22б, 23а и 23б смешта се у три бункера: бункери просева II, IV и V, одакле га запослени

у кабинама бункера сипају у вагоне, тако што подижу полуку и отварају левак. Наш задатак је да са спољне стране левка, уз придржавање свих мера заштите на раду, поставимо лопату под млаз угља и од сваког вагона узмемо две до три лопате угља, који сипамо у канте тешке око десет килограма. Када се утовар заврши оба узимача, из Мокре сепарације и ТЕНТ-а, приступају поступку обраде угља, на тај начин што се он најпре на сити просеје, оно што не прође кроз сито уситни се тучком, до гранулације око десет милиметара. Тако уситњен угаљ се затим измеша, обликује у круг, односно „прави се погача“, како ми то зовемо. Најпре се направи четвртина, две четвртине се одбаце док се остале две опет састављају, мешају и тај се поступак понавља док се добро измешани узорак не сведе на три кутије у којима се сипа угаљ, а затим се пребацује у пластичне кесе – каже Стајић, детаљно објашњавајући специфичности овог посла.

■ Три узорка

Добијају се три репрезентативна узорка, један се шаље на лабораторијску

Када са колубарских површинских копова угаљ стигне у Суву сепарацију у оквиру „Прераде“, он се најпре просеје и сортира на разне фракције, а затим допрема на утоварно место Мокре сепарације, где се товари вагони. Натоварени вагони се затим допремају у део погона Мокре сепарације, где се истоварују.

Ту се одређује квалитет угља, тако што се из сваког испаног воза узимају узорци који се анализирају у

■ Срђан Пантелић

■ Гордана Антонијевић

■ Иванко Стајић

■ Владимир Панајотовић

анализу у „Прерадин“ Центар за испитивање угља и отпадних вода, други у обреновачку термоелектрану, док трећи, тзв. суперски узорак остаје под кључем да пресушује, уколико анализе прва два значајније одступају.

У разговору са узимачима узорака угља о организацији посла и степену одговорности њихових задатака, Гордана Антонијевић, техничар, објашњава начин узимања и слања узорака у лабораторије.

– После технолошког процеса добијања сва три узорка, пакујемо их у пластичне кесе које су тешке један килограм. Свака кеса је обележена картицом на којој пише датум, број воза и узорка, као и потпис узимача и смена, док је за „суперски“ узорак, поред ових података, потребан потпис оба узимача. На крају сваке смене узорке стављамо у ормариће поред управе, одакле их возач преузима и носи у надлежне лабораторије на даље испитивање. Процедура је прецизна, нема опуштања, морамо стално да будемо концентрисани, јер никако не сме да се прескочи узорковање неког воза – каже Гордана Антонијевић, која има 20 година стажа, од тога 12 година као сменски узимач узорака.

Трочлана смена „Ц“, коју осим Иванка и Гордане чини и колегица Олга Милић, која заједно са колегом из ТЕНТ-а, поред узимања узорака, одржава

и чисти простор утоварног места. Када се угаљ проспе, плато морају да очисте лопатом, а вишак који остане просипају у вагоне.

Наши саговорници кажу да су услови за рад у овом делу погона веома тешки, али да су и поред огромне буке и велике количине угљене прашине, задовољни, јер раде на месту где се сви међусобно поштују и помажу.

Под истим условима као и „Колубарини“ узимачи, ради већ седам година и Владан Томић, техничар ТЕНТ-а.

– Једина разлика између нас је што ми радимо по 12 сати у смени. Узорке за возове Термоелектране „Колубара“ шаљемо у њихову лабораторију, а за возове Термоелектране „Никола Тесла“ у лабораторију у Обреновцу. Овај узорак представља сменски узорак и репрезентује сав угаљ испоручен у току једне смене – каже Томић.

Како истиче наш саговорник, повремено се дешавају драстична одступања анализа узорака рађених у лабораторијама „Прераде“, ТЕК-а и ТЕНТ-а, и у том случају се, у присуству оба радника отвара „суперски“ узорак који пресушује.

■ Обезбеђују чист угаљ

– Погон Мокра сепарација већ шест деценија успешно се бави припремом угља за сушење у РЈ Сушара, као и снабдевањем угља три термоелектране – каже управник погона Владимир Панајотовић.

Наиме, примарна намена овог погона је да обезбеди чист угаљ, који је претходно третиран гравитацијском концентрацијом у тешкој средини, где се у суспензији воде и кварцног песка врши одвајање угља од јаловине. Опрани угаљ се затим испоручује Сушари за процес сушења угља, јаловина се преко система трака извози на депонију, док се ситна класа (–30+0mm) дистрибуира према термоелектранама.

Т. Симић

Добра организација

Искључиво добра организација посла и квалитетно урађени ремонти и улагања од значаја су за добре резултате деценијама старог погона.

– Током овогодишње инвестиционе оправке, поред уобичајених послова који су обављени на инсталацијама, машинама и уређајима у погону, уграђени су лимови на успином месту бункера резерве, одакле се угаљ дозира према транспортеру Т-38, што спречава просипање угља ван транспортера. Такође, урађена је комплетна санација сандука решета 25а и 25б, јер је због дотрајалости долазило до честих кварова на тим решетима. Те послове су обављали радници из „Метала“, док су за остале радове били задужени радници Одржавања Мокре сепарације, уз помоћ коју су им, као и сваки пут, пружали радници Производње Мокре сепарације – каже Панајотовић.

Први сазнају податке о производњи

Њихов посао је да први знају све што је везано за производни процес, као и да све информације правовремено доставе надређенима, колегама и стручним службама

■ Урош Марковић

■ Татјана Јовановић

■ Милош Џојић

Служба производње у оквиру производно-техничког сектора Дирекције у Огранку РБ „Колубара“ састоји се од две целине, Одељења за план и анализу и Одељења за координацију производње. Као што и сам назив каже, Одељење за координацију производње је центар у који се сливају сви подаци везани за производњу угља и јаловине на свим коповима, погона „Прераде“ у Вреоцима и Дробилане у Каленићу. Дакле, овде долазе све информације везане за производњу, квалитет угља, прераду и одвоз угља према термоелектранама и осталим потрошачима.

Управо због константног праћења производње и стања на коповима, ово одељење са својим 24-часовним радом носи и назив дежурне службе. Ради се о сменском раду, а једну смену чине: сменски инжењер, сменски техничар, возач санитетског возила и возач теренског возила.

Урош Марковић, руководилац Одељења за координацију производње, објашњава да се сваког јутра завршава дневни извештај производње угља и откривке за претходни дан, односно за све три смене. Тај извештај се прослеђује представницима производне функције ЕПС-а и

„Колубаре“, свим директорима, руководиоцима сектора, као и руководиоцима ЕПС-а који су везани за производњу угља и откривке. Потом се ради сажетији извештај који се даље шаље представницима пословодства „Колубаре“. Од пре четири године, чак на свака два сата путем електронске поште доставља се пресек производње угља и откривке.

– Сви мисле да ми само пратимо производњу, међутим, ми синхронизујемо одвоз угља према термоелектранама. Такође, уколико се мења план производње угља услед неких непредвиђених околности, на основу налога директора ми то преносимо коповима преко комуникације са координаторима за угља и старешинама смена на копу – наглашава Марковић.

Татјана Јовановић, самостални техничар координатор, каже да је посао ове службе да прва зна све што се дешава у „Колубари“.

– Задатак техничара је да на два сата позове сваког диспечера на јаловинским и угљеним системима, да би сви који прате рад система имали тачну информацију о раду сваког багера, односно оствареним капацитетима и застојима у тој сатници.

Такође, узимају се и подаци координације „Прераде“ у Вреоцима и диспечера „Дробилане“ у Каленићу, какав је утовар и која је динамика одвоза. За већи квар на коповима одмах нам се јавља да бисмо имали јасно стање и могли да јавимо директорима. Подаци се бележе и електронски и ручно – наглашава Татјана Јовановић уз коментар да јој не смета рад у смени јер има добре сараднике, и да се добро слажу чак и када морају да „дешифрирају“ шта су у брзини прибележили.

Милош Џојић, сменски инжењер у Служби производње, наводи да се сви подаци пажљиво систематизују. Како појашњава, из дневне статистике кроз три смене саставља се табела из које се, када стигне свим примаоцима, јасно види начин производње, као и даљи пут произведеног.

– Од те једне дневне табеле праве се полумесечни, месечни и годишњи извештаји који се на крају склапају у производњу од годину дана која је, коначно, једина и валидна. А колико је рада уложено пре тога и колико је разговора обављено и колико пута записано, то само ми овде знамо – наглашава Џојић уз напомену да у случају ванредних околности постоје прописане

процедуре којих се придржавају. Ово одељење располаже и санитетским возилом које се ангажује у случају потребе у „Преради“ и „Металу“.

Д. Весковић

Центар за ковид 19

Током ванредног стања изазваног епидемијом коронавируса у марту и априлу, Одељење за координацију производње је било кол-центар „Колубаре“ за информације у вези са коронавирусом. Ту су се сливале све информације, али и спроводиле даље активности везане за раднике „Колубаре“ који су имали симптоме, били позитивни или у контакту са особама позитивним на вирус ковид 19.

Информације су добијане од старешина смена у све три смене. Радници су, уколико су постојали јасни симптоми који могу указивати на вирус, превожени возилом специјалне намене, а ово одељење је било задужено и да шаље специјално обучене тимове за дезинфекцију радног места запосленог. За све категорије повезане са коронавирусом дежурни су прикупљали информације које су сваког јутра предавали Служби заштите и Служби безбедности и здравља на раду.

Не постоји ниједан проблем ни квар који се не може решити ако за то постоје делови, истичу запослени који брину о исправности машина помоћне механизације

У свакој тони ископаног угља и откривке на коповима РБ „Колубара“ уграђен је и učinак радника Погона „Помоћна механизација“ јер су управо њихове машине и возила неопходни у готово сваком сегменту рада. Оно што је веома важно јесте да овај погон има и сопствено одржавање, што саму сарадњу утолико више чини ефикаснијом.

Булдожерско одржавање је саставни део „Помоћне механизације“ и задатак запослених у радионицама није нимало једноставан с обзиром на то да су задужени за исправност свих машина. Тако кроз стручне руке мајстора поред булдожера, цевополагача, пролазе и хидраулични багери, као и утоварне лопате, скипови и ваљци.

По једна радионица је лоцирана у источном и западном делу басена. Радионица у Зеокама покрива копове Поље „Б“, Поље „Д“ и Поље „Е“, а о исправности булдожера на тамнавским коповима брину запослени из тамошње радионице. Помоћник управника одржавања булдожерске радионице „Тамнава“ Милан Зиндовић каже за наш лист да су за добро одржавање задужени запослени, како мајстори, тако и инжењери.

– Сви послови, од најситнијих кварова, генералних оправки мотора, мењача, диференцијала, турбина и система хидраулике обављају се искључиво у нашим радионицама. Не постоји ниједан проблем ни квар који се не може решити ако за то постоје делови – рекао је Зиндовић.

Машине су различитих типова, произвођача и старосног доба. Најзаступљенији булдожери су пољске компаније „Дреста“,

Поуздан ослонац производњи

■ Милан Зиндовић

затим „Катерпилар“ и неколико машина произвођача „Либхер“. Први пут у производном програму су и булдожери јапанске компаније „Комацу“ набављени пре неколико месеци, и показали су се као веома поуздани. Од хидрауличних багера заступљени су брендови „Кејс“ и „Хидромек“ турског произвођача, који су се такође веома добро прилагодили условима рада у површинској експлоатацији колубарских копова. Од старијих машина ту је добро позната марка „Њухоланд“.

– Све нове машине имају електронско управљање и за њихово одржавање запослени су морали да прођу обуку. С обзиром на то да смо сваки

дан у послу, доста смо научили и из самих кварова. Покушавамо да прецизно утврдимо квар и отклонимо га у што краћем року и тако будемо поуздан ослонац производњи. Веома су ретке интервенције које запослени у одржавању не могу да реше, али у таквим ситуацијама у помоћ нам пристижу сервисери испоручиоца машине, који специјалним алатом и дијагностиком, коју ми не поседујемо, отклањају квар – рекао је наш саговорник.

Према Зиндовићевим речима, булдожерска радионица која покрива тамнавске копове и новоотворени коп „Радљево“ тренутно има 56 запослених

и, како истиче, у последњих неколико година је подмлађена, тако да је старосни просек око 40 година.

– Овде критика на рачун грешке не важи, јер ствара тензију да не смеш да погрешиш, а ко ради може да погреши и из таквих грешака се учи. Кажу да једну фирму чине основна средства и људи, а превасходно људи. Од њих ипак зависи све, каже наш саговорник.

У радионици се обављају већи захвати на машинама, док остале текуће послове и ситне преправке решавају на самом терену и тај посао је увек приоритетан. Типови кварова зависе и од годишњег доба. У овом периоду то је грејавање мотора због високих температура, а у зимском периоду, због хладноће, најчешће долази до пуцања гусеница на булдожерима.

– Покривамо рад копова 24 сата. Највише посла имамо у првој смени, а по потреби остајемо и прекорремено. Поузданост машина је, захваљујући добром сервисирању и одржавању, на високом нивоу, осим у случајевима недовољног броја резервних делова – рекао је Зиндовић.

Упркос свему, не сме се занемарити чињеница да је погонска спремност машина „Помоћне механизације“ увек на високом нивоу. Велико залагање, знање и упорност мајстора радионице за одржавање булдожера чине да сви остваре оно што је у рударској фирми основно – да се производња одвија без застоја.

Т. Крупниковић

Пренос искуства

Велики број старијих мајстора је отишао, али иза себе су оставили веома добре ученике, којима су несебично пренели своје огромно искуство. Млади су, али изврсни су и као људи и као мајстори – каже Зиндовић.

Важна карика у производном ланцу који захтева сталну поузданост рада рударске опреме

Ремонти за дужи радни век

Током пролећа и лета Погон за централни ремонт „Метала“ радио је пуном паром како би све инвестиционе оправке на коповима биле завршене у предвиђеном временском периоду и на тај начин био осигуран континуитет рада угљених и јаловинских система на површинским коповима „Колубаре“.

У овом погону је некада радило више радника, али је сада природним одливом запослених који су отишли у заслужену пензију, њихов број преполовљен. Старосна структура је око 50 година, па како истичу у оквиру погона, подмладак им је неопходан.

Како је директор Погона за централни ремонт Драган Јовановић нагласио, неопходно им је појачање радницима браварске струке, иначе се страхује да неће моћи да се одговори сада већ веома захтевним пословима одржавања справа, јер да би се један добар мајстор „искалио“, неопходно му је искуство од бар неких четири-пет година. Како ће пуно радника, а у овом делу „Метала“

су углавном све мушки мајстори, отићи ускоро у пензију, неће моћи да пренесу своје знање новим радницима, јер то шта они знају, како Јовановић каже, не учи се у школи. Мајстор се постаје савладавањем вештина у свакодневном раду у ситуацијама коју су безмало речено тешке. Овде не постоји део који је лакши од 100 килограма и сваки део се у радионицама преноси искључиво краном.

Код њих нема одмора – ради се у две смене, а ако затреба, ради се и трећа, као и викендом уколико има посла који мора хитно да се заврши.

Погон за централни ремонт се састоји од четири мање јединице: Техничка припрема, Ремонт електричних машина, Машински ремонт у радионици и Електромашински ремонт на терену. У оквиру ових јединица пуно је мањих одељења и радионица. Када затреба, у помоћ прискачу и из Погона за монтажу. Они су услед недостатка делатности којима су се пре бавили, монтажа справа, преусмерили своју делатност на послове сличне онима које ради једна јединица Централног

ремонта на терену, а то су монтажни и демонтажни послови постављања репарисаних делова за багере који су урађени у радионици и потом донесени на терен.

Посао на терену на који је приликом наше посете усмерен готово цео погон јесте инвестициона оправка „глодара 2000“ на копу „Тамнава-Западно поље“. Како је Јовановић истакао, то је озбиљна инвестициона оправка где се скида редуктор радног точка и ради се ојачање деформитета на обртној платформи багера. Посао је започет крајем августа и предвиђено је да се заврши крајем октобра.

Како нам је објаснио Никола Живковић, руководилац радионице за регенерацију багерске опреме, заваривачке и браварско-лимарске радионице, посао на терену и такозваном радилишту је доста тежи него у радионици, јер тамо је радник изложен свим временским условима, посао је динамичнији, и мора се унапред планирати свака смена и сваки дан на терену. Живковић има искуство у раду на радилишту као

руководилац машинске опреме четири године, док је шеф радионица које смо набројали већ седам година.

Славко Радојевић, ВКВ машинбравар, из Шопића, више од 30 година ради исти посао, а у тренутку када смо се задесили у Радионици за регенерацију багерске опреме, радио је редуктор радног точка, тачније, мењао семенике на улазном вратилу, а како каже, они као бравари раде „све живо“. На почетку, када је давне 1985. године почео да ради, било је тешко, али када се стекне искуство, некако је лакше, иако је посао сам по себи тежак. Радојевић и мисли да је на одељењу у којем је ангажован најтеже јер има пуно запињања и све се ради ручно алатима.

М. Пауновић

Жене кранисткиње

Краниста је једино занимање које у овом погону у 90 одсто случајева обављају жене, и то је једино где су у погону оне ангажоване. Ако кранисткиње нема, цео посао за ту смену стаје.

Одржане три седнице
Скупштине ГО Лазаревац
на којима су изабрани
представници извршне
власти. Бојан Стевић је нови
председник општине

Изабрано ново руководство

Почетком септембра, Градска општина Лазаревац је добила ново руководство.

Прва, конститутивна седница Скупштине Градске општине Лазаревац одржана је у Центру за културу 19. августа, када је за председника Скупштине изабран Бојан Синђелић, досадашњи председник Градске општине Лазаревац. На место секретара изабран је Далибор Матијашевић, запослен у ЈП ЕПС.

Скупштина је том приликом верификовала мандате 35 одборника листе „Александар Вучић – За нашу децу“, 12 одборника Групе грађана „Лазаревац – Наша кућа“, осам одборника коалиције СПС, ЈС и Зелени Србије, два одборника групе „Александар Шапић – Победа за Лазаревац“ и по два одборника „За Краљевину Србију – Зелена странка Србије“ и Српске странке Заветници. Формиране су три одборничке групе: „Александар Вучић – За нашу децу“, ГГ „Лазаревац – Наша кућа“ и група СПС – ЈС – Зелени Србије.

Новоизабрани председник Скупштине ГО Лазаревац Бојан Синђелић захвалио је на указаном поверењу и изразио уверење да ће у наредне четири године лазаревачки парламент функционисати у складу са демократским принципима, а да ће се он трудити да ову функцију обавља најбоље што може, као што је и протеклих осам година то радио као члан Већа и председник ГО Лазаревац.

На другој седници Скупштине ГО Лазаревац у новом сазиву, која је одржана 1. септембра у Центру за културу, тајним гласањем 61 одборника, за новог председника Градске општине Лазаревац изабран је Бојан Стевић, председник ОО Српске напредне странке у Лазаревцу, који је до избора за нову функцију обављао послове државног секретара у Министарству државне управе и локалне самоуправе.

За његов избор и избор за заменика председника општине, као и за чланове Већа гласало је 56 од 61 одборника. Функцију заменика председника општине у наредне четири године вршиће Томислав Рикановић из СНС-а. За нови сазив изабрано је и девет чланова општинског Већа: Александар Булатовић, Ненад Бачанац, Бранко Кузмановић, Зоран Живановић, Никола Маринковић, Милоје Живановић, Раде Мирковић, Никола Благојевић и Ненад Пауновић.

■ Бојан Стевић

Обраћајући се присутнима, Бојан Стевић, нови председник општине, изразио је задовољство и обећао је да ће се у наредне четири године борити за добробит грађана Лазаревца.

Изneo је главне правце у којима ће се општина развијати истичући да постоје бројни пројекти. У наредном периоду биће решен дугогодишњи проблем водоснабдевања, што је приоритет, а наставиће се улагања у инфраструктуру, школство, пољопривреду, здравство, спорт... На крају излагања, Стевић је захвалио својим колегама и члановима СНС-а, као и грађанима општине Лазаревац који су препознали понуђену визију развоја Лазаревца, и на изборима 21. јуна са 16.500 гласова на локалу дали подршку листи СНС-а „Александар Вучић – За нашу децу“, што је 18 процената више него 2016. године.

Он је захвалио на подршци и Милораду Грчићу, Градском одбору СНС-а Београд на челу са председником др Небојшом Стефановићем и председнику Србије Александру Вучићу. Посебну захвалност изразио је својој породици.

Седници Скупштине на којој је изабрано ново руководство општине, присуствовали су и Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС-а, и

■ Милорад Грчић

Милан Мишковић, директор за производњу угља РБ „Колубара“. Грчић је упутио честитке и речи подршке новом сазиву, уз напомену да су пред њима велика част и велика одговорност, као и да им предстоји стално ангажовање у интересу локалне заједнице.

Након паузе после друге, уследила је и трећа седница Скупштине ГО Лазаревац на којој је на место заменика председника Скупштине именован Жељко Павловић, док је на место заменика секретара Скупштине постављен Небојша Максимовић.

М. Радосављевић

Именована два директора

Извршено је именовање вршиоца дужности директора за два јавна предузећа. На место в. д. директора ЈПКП „Лазаревац“ постављен је Александар Ракић, док је за председника Надзорног одбора комуналног предузећа постављен Родољуб Ђуровић. Вукашин Јањевић именован је поново на место в. д. директора ЈП „Топлификација“. У наредном периоду на челу Надзорног одбора „Јавног предузећа за изградњу Лазаревца“ биће Слободан Милановић.

Мурал за свој град

Захваљујући труду овог уметника монументална зидна композиција са ликом Салвадора Далија краси Лазаревац

Почетком јула на фасади једног лазаревачког кафића у насељу Орашац освануо је први мурал икад осликан у нашем граду.

Локалне новине и телевизије испратиле су овај интересантан подухват сликара и нашег суграђанина Владимира Петровића.

Сама идеја је настала спонтано, када је за потребе промене ранијег назива локалног кафића изабрано да ново буде посвећено Салвадору Далију и да мотиви из његових слика буду на фасади. Ову уметничку композицију која обједињује елементе слике и архитектуре Владимир Петровић је осмислио и реализовао заједно са својом колегицом Тамаром Митровић.

Иначе, овај уметник на својим сликама приказује потпуно другачије мотиве и теме. Од детињства сликарство га је окупирало, најпре кроз илустрације цртежа са мотивима акционих јунака, библијских прича или неких догађаја из српске историје. Цртеж је био његов начин да изрази потребу за акцијом и разговором у реалности. Заправо, он је на свој начин градио и богатио унутрашњи свет, што је уносило динамику у стварном дечачком животу. Како каже, довољно је било неколико досадних тренутака да га наведу да нацрта или наслика нешто занимљиво. Његов пут маште, који је креирао за себе, често га је водио ка космичким просторима и питањима религије и постојања Бога изван, али и унутар човека.

Правила уметничког стварања цртежа касније је учио од Зорана Ерића, који је у то време водио сликарски атеље „Сезан“ за децу и одрасле, а који данас води управо Владимир, и то је једина школица сликања у нашем граду у којој деца са таквим афинитетима долазе да науче нешто више о сликарству, па се после они надарени обично

■ Ауторски портрет Владимира Петровића

одлучују да се и формално школују у том смеру.

Такав је био и развојни пут нашег саговорника. Он каже да је једина ствар коју је у животу са сигурношћу знао била та да ће бити сликар. Школовање је наставио у Дизајнерској средњој школи, а касније на Академији лепих уметности у Београду, у класи професора Саше Филиповића и Драгана Здравковића.

Да је одабрао прави пут за себе говори и чињеница да је прву самосталну изложбу

под називом „Људи“ одржао већ на трећој години факултета, 2011. године, и то баш у свом граду, у лазаревачкој Модерној галерији. То је била фаза у његовом стваралаштву када је претежно сликао портрете својих познаника. Међутим, једна негативна критика и конструктивно питање једне особе, чије име нећемо наводити, навело га је да се запита у ком смеру иде његово стварање.

Ову критику данас сматра битном прекретницом у свом раду, јер је после тога почео више да изражава онај свој унутрашњи свет дечака који је заправо увек чувао за себе. Кључно питање се односило на то да ли његов рад треба да буде његова креација или представа објективног света. Тада је, подстакнут личном потребом за променом, како он наглашава, са сликања портрета и реалистичних мотива, прешао на апстрактне теме.

У једном од својих циклуса цртежа под називом „Један недосањан сан“ даје своје објашњење стварности оног дечака обликованог кроз ликовни израз. Он говори о тежњи човека ка идеалу који се, како он сматра, изгубио цивилизацијом или неком другом људском небригом.

Како себе описује сам аутор, Владимир Петровић је често растрзан између једне и друге стране, кроз једно сликарско безмало „ритуално“ пражњење на раду, тежи ка вечности, а притиснут цивилизацијом, која тежи супротном. Сваком бићу је пут до истинске слободе и светлости трновит и далек, али свакако остварив.

М. Пауновић

Част за уметника

– Велика ми је част да урадим нешто лепо за град у коме сам рођен. Посебно ми је драго што овај рад привлачи младе. Не прође дан да се неко не слика на том месту и не објави фотографију на друштвеним мрежама – каже Петровић.

„Надежда и савременици“

Поводом манифестације „Лепини дани“ у Модерној галерији Лазаревац од 27. августа отворена је гостујућа изложба слика „Надежда и савременици“. Поставка је припремљена од одабраних дела из збирке Уметничке галерије „Надежда Петровић“ из Чачка.

Чувена сликарка живела је и стварала у периоду од 1873. године до 1915. године и у том раздобљу својим импресивним делом обележила је крај 19. и почетак 20. века. Заслужено у групи наших најзначајнијих и највећих уметника, она је поставила темеље савремене уметности у Србији и у некадашњој Југославији.

Поред пет одабраних Надеждиних слика које најбоље говоре о њеном стваралаштву, посетиоци ће моћи да виде по једно дело 23 сликара, која су се махом школовала у Минхену и Паризу. Збирка изложених слика обухвата период од 1900. до 1951. године. У њој су дела Саве Шумановића, Николе Бешовића, Бете Вукановић, Живорада Настасијевића, Васе Поморишца, Милице Чађевић и других аутора.

Приликом отварања изложбе, Даринка Станојевић, уредница ликовног програма Модерне галерије, изразила је задовољство што су упркос свему и ове године успели да

■ „Жена са дететом“ – Надежда Петровић

реализују традиционалну манифестацију „Лепини дани“, која је посвећена обележавању годишњице рођења њихове легаторке Лепосаве Лепе Петровић.

– Сваке године око 29. августа, дана рођења наше легаторке, за све грађане Лазаревца и љубитеље уметности уприличимо гостовање сродне институције културе која, такође, баштини и има у својим колекцијама или легате или поклоне уметника свом граду. После неколико претходних изложби дела Саве Шумановића, Милана Коњовића и Милене Павловић Барили, овога пута смо се, на наше велико задовољство, са колегама из Уметничке галерије „Надежда Петровић“ из Чачка договорили да одржимо изложбу „Надежда и савременици“ која ће трајати током манифестације „Лепини дани“ – објаснила је Даринка Станојевић.

У складу са епидемиолошком ситуацијом ове године делимично је редукован програм „Лепиних дана“. Изложба траје до 24. септембра, а отворена је сваког радног дана од 10 до 20 часова и суботом од 10 до 15 часова. Због новонастале ситуације, организована су и јавна вођења кроз поставку изложбе за све који буду желели да је погледају и добију стручно тумачење.

М. Радосављевић

■ „Културно лето“ продужено и на септембар

Биоскоп се вратио кући

Центар за културу Лазаревац традиционално је током лета одржао манифестацију „Културно лето“, која је на платоу испред ове установе окупљала Лазаревчане, од најмлађих до старијих, који су били у прилици да на отвореном прате музичке групе, позоришне представе или пројекције филмова. Због опасности од коронавируса ове године била су забрањена већа окупљања, тако да су многи програми одложени. Тим поводом Стела Станишић, директорка Центра за културу, рекла је да су на почетку манифестације 3. јула успели да одрже једну децу представу, а онда су због донетих мера заштите од короне отказали програме до даљњег.

– Са програмима смо наставили од 19. августа, када смо успели да оно што смо планирали за цео месец урадим у те две последње недеље августа. Одиране су четири деце представе, две вечерње за одрасле и одржане две биоскопске представе на отвореном. И током септембра наставили смо са манифестацијом и

настојимо да искористимо лепо време да програме реализујемо напољу – рекла је она.

Прво приградско позориште Пулс театар прикључило се продужетку манифестације, и током септембра играју четири деце представе на отвореном. У текућем месецу се приказују филмови са овогодишњег „Белдокса“, међународног фестивала документарног филма, а лазаревачкој публици је опет приказана и „Небеска тема“, филм посвећен Влади Дивљану који је увек радо гледан и за њега и даље влада интересовање публике.

Од 1. септембра дозвољен је рад биоскопа и позоришта под одређеним условима. Центар за културу урадио је све што се од њих очекивало, припремили су салу, дезинфиковали је и детаљно очистили за наставак сезоне. У сали су назначена места где публика може да седи и колики је размак између посетилаца. Уз поштовање свих мера од 1. септембра већ су имали пројекције најгледанијих филмова. Приказан

Ускоро и представе

И позориште се враћа у сале. За октобар се очекује представа „Сумрак богова“ Београдског драмског позоришта, али сачекаће се развој ситуације са короном, па ће се у складу с тим бити најављен позоришни програм.

је домаћи филм „Ајвар“ и страни „Џокер“. Са популарном ценом од 100 динара започели су повратак биоскопа кући.

Центар за културу је у последње време доста унапредио рад биоскопа, јер је набављена тренутно најсавременија биоскопска опрема и 3Д модулатор за приказивање филмова у овом формату. Лазаревачка публика највише је долазила у биоскоп и то је био програм који је у последње време бележио значајан пораст броја посетилаца, тако да је прошле године остварен рекорд од 21.150 гледалаца.

– Враћамо се у нормалне токове и покушавамо да публику вратимо јер ако сви поштујемо мере заштите и понашамо се одговорно и према себи и према другима, мислим да није проблем да гледаоци присуствују нашим програмима и уживају у њима – закључила је наша саговорница.

М. Радосављевић

Сведок раста рударског басена и Лазаревца

Од радничке штампе до корпоративног гласила, новине су трајни запис о рударству, граду и људима. Немерљив значај фабричког листа с традицијом у средини са једном доминантном индустријом

Двадесет четвртог септембра навршава се 60 година од изласка првог броја „Колубаре“, интерних новина Рударског басена „Колубара“ које су минулих деценија исписивале хронику колубарског басена и Лазаревца. Најпре намењен јасно профилисаној публици, лист је настајао у контексту самоуправног социјализма, што је умногоме одређивало тон и садржај.

По одлуци Радничког савета „Колубаре“, први број је објављен на десетогодишњицу оснивања савета. С обзиром на просторну удаљеност делова предузећа, сложеност и број запослених, потреба за новим средством информисања осећала се и раније. Зидне новине и огласне табле нису биле довољне. Одређен као „Лист радног

Захвалност

Редакција листа „Колубара“ захваљује свим радницима Рударског басена „Колубара“, Синдикалној организацији „Колубара“, пензионисаним колегама, читаоцима, сарадницима и свима који су на било који начин допринели вишедеценијском трајању новина.

■ „Колубара“ из августа 1973. године

колектива Рударског басена – Вреоци“, број је штампан у тиражу од 4.000 примерака у штампарији „Глас“ у Београду. Први уредник је био Ратко Танасковић. Редакцијско језгро чинили су Миладин Грчић, Милутин Алексић, Стеван Трећаковић и Милован Поповић, графички радник који је једини у почетној постави имао искуство рада у медијима.

Као покретачи новина, стручњаци рударског басена, који нису били професионални новинари, одмах су „преобраћени“ у чланове редакције. Радили су добровољно, а посао је био постављен на аматерској основи.

Редакција је првих година, касније већ ређе, позивала људе од пера и знања да шаљу информације, текстове и фотографије. На другој страни, читаоци су имали примедбе на дугачке чланке, „те се умољавају дописници листа да уваже ове примедбе“.

Запослени су читали о раду органа управљања, пословању и производњи, проблемима и задацима предузећа, погонима и појединцима, као и друштвеним организацијама у предузећу. Дуго су на насловним странама углавном биле одлуке партијских и државних органа и фотографије са састанака и седница. Новинари

и фото-репортери пратили су јамску експлоатацију до средине седамдесетих, када је последња јама затворена, и површинске копове од рада на терену до последњег сегмента у производно-пословном ланцу. Шири слика давана је кроз текстове о геолошким истраживањима и правцима развоја енергетике.

Израстање РБ „Колубара“ у југословенског рударског гиганта пропуштано је кроз модел информисања социјалистичког друштва. Новинари су имали статус друштвено-политичких радника и обавезу да афирмишу радне успехе, али и да критички указују на слабости самоуправног друштва. Лист је најпре био информатор и пропагатор успеха радних људи, а потом се информисање разгранало. Доласком првих професионалних новинара седамдесетих година осетно је унапређен квалитет

У другом плану

Поред пословно-производних успеха и људи и догађаја који су трасирали пут града и компаније, новине су бележиле и мање важне исечке из рударске стварности, па је тако у 54. броју објављено срдечно писмо Павела Сенфта, студента рударства из Чехословачке, који је 1965. године био на двомесечној пракси у јамама „Космај“ и „Јунковац“. Библиотека „Димитрије Туцовић“ имала је библиобус који је ишао по „Колубари“, другим радним организацијама и сеоским месним заједницама. Књига је популаризована, број читалаца растао. Покретна библиотека је крајем осамдесетих имала више од 8.600 књига, а постепено се гасила деведесетих година. Седамдесетих година објављивана су имена радника којима су изречене јавне опомене због кршења радне дисциплине или других пропуста у раду.

текстова, жанровске границе су се прошириле, те и саме новине добијају обриси модерне штампе.

Анализом садржаја могу се сагледати неке од основних вредности самоуправног социјализма. Велика пажња посвећивана је посетама државних функционера. Редовно су обележаване годишњице победе над фашизмом. Свечано интонирани текстови писани су и за Први мај и Дан рудара. Негован је југословенски идентитет, а Јосип Броз Тито представљан је као симбол једне епохе. Радничка солидарност добила је повратну реакцију у захвалности Скопља за помоћ после земљотреса 1963. године или уписа зајма за пругу Београд–Бар. Све битне промене у друштву директно или посредно имале су своје одјеке у новинама. Редакција је специјална издања приређивала поводом Титове смрти или бомбардовања 1999. године. Догађаји за историју, попут 5. октобра 2000. године или великих поплава у мају 2014. године, такође су документовани.

Рударство је имало огроман утицај на Лазаревац и околину. У малим срединама фабричка штампа је увек и локалног карактера. Лист с традицијом у средини са једном доминантном индустријом, каква је лазаревачка, има немерљив значај. Уз фактографски приступ, новинари „Колубаре“ су индиректно писали и о стварању градског идентитета, али су истовремено истраживали прошлост овог дела шумадијске Колубаре. Свестраност листа огледала се у текстовима о здравству, просвети, животном стандарду, укључивању жена у друштвени живот, дејем стваралаштву и другим нерударским темама. Последње стране су биле намењене спорту, култури и лаганијим садржајима попут енигматике, афоризама, карикатура и других форми.

Крај 20. века донео је распад Југославије, грађански рат, избеглице, санкције, инфлацију и свеукупно осиромашење. И о овоме се може читати у

■ Информисање некад и сад

■ Поводом стогодишњице оснивања Лазареваца

„Колубари“. Деведесетих је због беспарице у Србији угашено преко стотину фабричких новина. Готово да је излазак сваког броја „Колубаре“ био подухват, а било је месеци када новине нису излазиле.

„Колубара“ је 1960. године на два површинска копа и у три јаме произвела око 2,2 милиона тона угља. У 21. веку годишње је откопавано и до 30 милиона тона лигнита. Лист је стасавао уз басен, напредујући у свим видовима посла.

Редакција је радила у Вреоцима до 1982. године, када је прешла у Лазаревац. С временом је формирана богата фото-архива. Пре деценију и по новинари су припремали вести које су се емитовале на лазаревачкој Телевизији „Јаста“. По угледу на ревијалну штампу, крајем 2007. године уведен је модернији дизајн на квалитетнијој хартији. Лист је током деценија мењао тираж, концепцију и визуелни идентитет. Учесталост излажења

кретала се од десетодневне до месечне. Новине су добиле више друштвених и професионалних признања, а појединачно су награђивани и новинари. У оквиру дигитализације заичајне грађе, на сајту Библиотеке „Димитрије Туцовић“ су дигиталне копије свих бројева „Колубаре“ у форми фотографије.

Због промена у организацији ЕПС-а средином 2015. године листови дотадашњих привредних друштава су угашени, а заменило их је корпоративно гласило „ЕПС Енергија“. „Колубара“ је поново почела да излази у новембру 2017. године под именом „ЕПС Енергија Колубара“. Рачунајући септембарски број, од 1960. године укупно је издато 1.165 бројева.

Као и све новине, и „Колубара“ је имала осцилације. Упркос свим проблемима током деценија уназад, лист ипак остаје трајно сведочанство о једном времену и људима.

М. Караџић

Када се коцкице сложе

Тренутно је на другој години Високе школе за пословну економију и предузетништво. Проналази време и за спорт и за учење, још само да положи вожњу

Упорна. Млада. Тврдоглава. Увек насмејана. На прагу да заигра и за одбојкашку А селекцију Србије на позицији либера. То је двадесетдогодишња Сања Ђурђевић, наша суграђанка, која иза себе има најуспешнију клупску сезону. Са екипом ЖОК „Уб“ освојила је одбојкашки КУП Србије и по многим била јунакиња овог меча.

— Како то обично бива са енергичном децом, и ја сам свој вишак енергије морала негде да утрошим. Најпре је то било пливање и добро ми је ишло, али касније, уз татину сугестију, окушала сам се у екипном спорту. Већ после првог тренинга рођена је љубав према одбојци — са осмехом прича Сања, која је прве одбојкашке кораке научила у ОК „Лазаревац“, а затим у ООК „Колубара“, где је са 15 година већ играла у Супер лиги Србије.

За себе каже да је веома упорна. Тренирала је више од осталих, са првом екипом, па са јуниоркама, жељна да научи више. Упорност се исплатила и дошао је позив из Панчева. Иако не баш рада да остави своје друштво и породицу, ипак је преломила. У клубу „Динама“ из Панчева била је пет година.

— Нисам хтела да идем из свог града, али сада видим да сам имала среће. Кроз спорт сам се осамосталила. Имала сам срећу и са тренером Александром Владисављевићем, одличним за младе спортисте, а уз моју упорност, и морам рећи

■ Сања Ђурђевић

тврдоглавост, дошла сам ту где сам сада — речи су ове младе девојке.

Увек јој је боље ишла игра у задњој линији — пријем и одбрана. То што је својом висином била лимитирана место либера отворило јој је многа врата, па се нашла и на ширем списку селектора Зорана Терзића за Олимпијске игре.

— Потребно је да се коцкице сложе. Иза мене је најуспешнија сезона и позив селектора за мене није изненађење. Искрено, очекивала сам, надала се и као и сваком спортисти, то ми је био сан. Са друге стране, нисам ни била свесна да сам на тренингу репрезентације све док нисам угледала селектора. То је

велико искуство и тада схватите колико, у ствари, још треба да радите. Али доживела сам и то. Тренинг са селектором најбоље репрезентације света — каже Сања.

Тренутно је на другој години Високе школе за пословну економију и предузетништво. Проналази време и за спорт и за учење, још само да положи вожњу.

— Није лако, али се заиста трудим. Све планове сам везала за свој садашњи клуб „Уб“. У нову сезону улазимо амбициозно. Надам се да ће ме послужити здравље и да ћу моћи да дам свој максимум — додаје Сања.

Претходна сезона је била психолошка прекретница. Играла је са искусним играчицама и

плашила се како ће се уклопити и преузети одговорност на пријему. Позиција либера је веома захтевна и одговорна, али уз помоћ тренера Марије Борић, која јој је дала ветар у леђа и простор за игру, дошла је до овог нивоа.

— „Уб“ је тренутно у Србији екипа са најбољим условима — тренер, простор и финансијски услови. Заиста не можемо да се жалимо. Желим да наставим да се надограђујем као играч. Циљ ми је да освојимо све. Где год да играм, то ће ми бити приоритет — са осмехом прича Сања.

Као и сваки други професионални спорт, и одбојка захтева много одрицања и зато су неопходни разумевање и подршка породице и пријатеља како би се каријера кретала у жељеном правцу.

— У време када је моје друштво ишло на скијање или на море, ја сам тренирала и размишљала о утакмицама. Поред тога, мало времена сам проводила са породицом, али свакако да овај спорт има и своју лепшу страну. Обишла сам Србију, па и иностранство, што можда не би био случај да нисам спортисткиња. И оно што ми је најдраже у спорту је дисциплина, која с временом прелази у рутину, а није важна само за спорт већ и за живот уопште — констатује млада одбојкашица.

Т. Крупниковић

Злато на Балканијади

Сања је прошла све млађе репрезентативне селекције. Са јуниорском репрезентацијом Србије освојила је злато на Балканском првенству. Такође, играла је и на Светском јуниорском првенству у Мексику, где су стигле до 10. места.

Крајем августа одржан је и жреб за куп ЦЕВ-а, где се ЖОК „Уб“ у шеснаестини финала састаје са румунским клубом „Стинце“, а нова сезона у Супер лиги Србије требало би да почне ускоро.

КОЛУБОЦА

ЛИСТ РАДНОГ КОЛЕКТИВА РУДАРСКОГ БАСЕНА — ВРЕОЦИ

ГОДИНА 1 — БРОЈ 1

БЕОГРАД 24 СЕПТЕМБАР 1960 ГОДИНЕ

БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

ИЗЛАЗИ ЈЕДАНПУТ МЕСЕЧНО

ТИРАЖ 4.000 ПРИМЕРАКА

ПОВОДОМ ИЗЛАСКА ЛИСТА

Већ дуго време са осећа потреба за широм информисањем колективна о раду органа управљања, проблемима и задацима предузећа, о успешима и слабостима, услови извођења послова, пута и појединачних, о активности друштвених организација у предузећу итд.

Раднички савет је на својим седницама разматрао проблем обавешености и дошао до закључка, да ће се ова најбоље остварити покретањем листа.

Осврћући се, очекује да ће лист својим садржајем допринети побољшању рада у предузећу, јер ће поред објављивања и обавешавања одлука органа управљања унапредити на поља које настају у процесу производње, служећи као средство за размену искустава између појединачних полова у предузећу и околини.

Једно од најактуелнијих питања данас је проблем стипендирања младих радних колектива кроз систем напредовања. Ми имамо правилишну о напредовању по комплексном учешћу. Објављивањем резултата које постижеју, подучавају иницијалну свесност радника у службеним могућностима, да редовно прати како се на који начин одражавају резултати напредовања, и да својим напорима и предлозима, допринесе месечном лансирању усавршавања.

Поред обавештавања лист ће и својим странама третирајући и стручне проблеме. Предузеће располаже моћним механизацијом. Питање њеног квалитета искоришћења је основни задатак радника који на њој радио. Путем укључивања на карактеристике појединачних машина и објављивањем резултата, који су на таквим и сличним машинама постигнуте у другим предузећима у земљи и ван ње, а уз објављивање најбољих резултата, постигнутих се да зиди који имају резултат пропоре обим својих знања.

На питању заштите на послу, до сада је предузеће изнело много. Постигнути су одговарајући резултати. Кроз Вреодца, а нарочито техничким, остварило је успех. На овом пољу се и даље још много, до акције унапредити. Треба да оне проблематике лист треба да помогне да радници знају шта о томе како ће се заштити на раду.

Објављивањем финансијског стања предузећа и обавешавањем појединачних питања из те области, пословима, омогућава се члановима колектива да се шире упознају са тим проблемима, да знају буду у току, а кроз то да прошире своје и обим својих знања из ове области.

Ако се зна да ће се у листу третирају и питања активности друштвених организација колективна, на основу стављених појединачних одлука органа управљања, предлози по пољима рада предузећа и на плану побољшања услова рада и животних стандарда, онда је јасно да ће лист бити неопходан за решавање проблема колективних предузећа.

Јако се сви напред извођењима у раду, е-правој се очекује, да за лист буде заинтересован сваки радник и службеник предузећа.

Лист ће бити садржајем у којима мишљење колектива, предлози, предлози и примедбе упућеним редакцији доприносиће да се лист што боље развија, а доприноси, омогућавајући се да захвате све проблеме који стоје пред нашим радним колективом.

НАШ ВЕЛИКИ ЈУБИЛЕЈ ДЕСЕТОГОДИШЊИЦА РАДНИЧКОГ САВЕТА

Докосење Закона о радничком самоуправљању, чију десетогодишњицу прослављамо, омогућило је радничкој класи наших земља да први у свету спроведе у дело једно од битнијих начела Марксових „Финансијских радничких“.

Предлажу предузећа на управљање непосредним производњом била је најбоља потврда наше доследности учешћу Маркса, Енгелса и Ленина о донајни конкретизација њиховог учешћа о окупирању државе а то у првом реду „У њиховим производним функцијама“.

Докосење овог историчког акта којим су извршени производни односи, јер је управљање средствима за производњу прението на саме производне колективне, је материјална база демократије, осуђено је развијање бюрократских тенденција, а напредот томе постављена је основа за брзи развој социјалистичке демократије и за усвојење друштвеног управљања у другом објекту друштвеног живота.

Усвојење радничког савета био је револуционарни акт историчког значаја који је допринео напреду друштвеног развоја. То је и нормално јер је у управљање укључен огроман број људи којима је дата могућност широким активирањем и развоја стваралачке иницијативе, а резултат тога је динамички прироста развојности наше земље.

Наша борба задржавати се на достигнућима прироста развоја наше друштвене заједнице, јер је он очигледан. Шта смо извели да да принаше развоја наше предузећа кроз оних 10 година.

Ових дана навршило је и 10 година од постојања нашег предузећа, јавно да ми данас пишемо десетогодишњицу. Јако пре рата на овој територији постојало је неколико рудника који су били власништво појединачних капиталиста. Производња у свим рудничким није прелазила 120.000 т годишње. По ослобођењу, докосењем Закона о национализацији, рудници су дошли под државно власништво и њихово производство, јер су потребе друштва за угљем биле огромне.

После 1939 године од тада три поседника предузећа: Рудник „Колубара“ са две јаме, рудник „Златица“ и рудник „Проскура“, рошеним Владе НРС формирали је једно предузеће са називом „Колубарски руднички комбинат“.

Формирањем заједничког предузећа, желели се постићи консолидација средстава, консолидација кадра и организационо управљање предузећа како би било способно да преним и изврши задатке који је задацима тада постављени.

10. септембра 1950 године изабран је први раднички савет, а на данашњи дан 24 септембра 1960 године одржава је први

Са прве седнице радничког савета

седнице радничког савета на којој је извршена примопредаја предузећа.

Пред првим радничким саветом стајали су огромни задаци. У првом реду требало је извршити борбу за извршење планских задатака, а затим извршење планских задатака да буде извршен извршење огромних инвестиционих задатака који су били постављени.

Пред радним колективом су инвестициони програмом били постављени следећи задаци:

— Изградити Покровачки коп у Руднику (пале „А“ и „Б“) са производњом од 2.400.000 тона дигита годишње у циљу снабдевања угљем Сушаре и Термоелектране „Колубара“.

— Изградити железнички транспорт (електрификација) и за пренов железничког транспорта рудних златина од Рудника до Београда, тј. изградити саобраћај на дужини од 12 км, са данашњим развојем стањем, једна у Руднику, а друга у Београду (у кругу сушаре).

— Изградити сушару, односно инсталацију за прераду и бележење рудних висококвалитетног дигита до 4.000 Ккал са капацитетом од око 150.000 тона сушеног угља као висококвалитетног горива.

— Изградити за потребе сушаре паровод, Топлану, Жичу, мачу за Јавног и друге објекте.

— Изградити помоћне објекте ради обезбеђења услова за одржавање високе и обимне механизације у предузећу, тј. изградити Централну резервуарују радничку за опраку багера, копача, ваљана и других уређаја и машина.

— Изградити развојну електроенергију кроз са инсталацијом и трансформацијом за напајање механизације и инсталација.

— Изградити погон аутогранажа и обезбедити потребна средства за пренов радника.

— Изградити управне зграде и друге неопходне грађевине, све и рударске помоћне објекте.

— Изградити обимне носиве студије, истраживања, от-

Сушара дигита у Вреодцима

купа и експлоатације.

— Изградити стабилне зграде за смештај радника, као и друге комуналне објекте.

— Припремити кадаре и сви радни колектив да руководе производњом, а у другом тренутку.

— Изградити нови механизовани рудник „Косма“ са капацитетом од 500.000 тона дигита годишње.

— Изградити нови бунар за угљем код јаме „Пролења“ са капацитетом од 800 тона дневно.

За извршење овако обимних задатака требало је уложити огромне напоре. Нашом извршење је било тим теже што су такоређи вину из мрежа користити дотадашња искуства у нашој земљи, јер су то били нови објекти (сушара је први објект такоређи у земљи, а други у Европи, а површина коп је највећи рудник са површинским откопањима и са посебно тешким условима због слабе носивости тла). Из овога се види пред нама да се тешкоћама тада налазили органи управљања предузећа и његов стручни кадар који је био врло оскудан у броју.

Пре 10 година је извршено отварање фабричког копа (пале „А“) са старом и дотадашњом механизацијом (багери и докопације) су експлоатирани из Костоца и Београ. За руковођење и тако старом механизацијом био је неопходан одговарајући стручни кадар. Тајан кадар није био у предузећу те је морао да буде набављен са стране — из других предузећа, а и са тог времена одакле се у напредујућој форми наметало питање смештаја, јер треба имати у виду да је површински коп отворен на пољима поред рудника „Проскура“, који је у то време имао производних само 8 станава.

У објекту „А“ државног и путем зидова, добило да капацитету изградњу 183 милијарда динара, од чега је до сада извршило око 15 милијарди, а остатак од 13 милијарди је намењено за довршење програмских објеката, која је изградња у току.

У објекту „Б“ државног, сушару до сада је изграђено инвентарно 1.123 милијарде, а остале да се утврди још око 300 милијарди динара.

Резултати наше десетогодишње рада су:

— Извршено је Покровачки коп (пале „А“ и „Б“) и експлоатација за коришћење програмом производних капацитета.

— Изградња је сушара дигита и у овој години ће произвести 500.000 тона сушеног угља. Сушара још није у стању да оствари програмски предвиђени капацитет од 150.000 тона, због нерешених техничких проблема од стране извођача постројава. Задатак решавања ових проблема и достављања пуним производних капацитета лежи данас на нашим стручњацима, а резултати досадашњег њиховог рада указују да смо врло близу тога решења.

— Изграђени су и остали објекти који треба да омогуће неопходни процес производње, пожељно од отварања и напредака угља на Покровачком копу, до напредака сушеног угља из постројава сушаре.

Душан Кизић, први председник пр. О.

Велјко Дринчић, први потпредседник Р. С.

Милић Бугарчић, први директор предузећа

Нови уређај на аутоклавама

Почетком марта месеца ове године чланови колектива Београд „Сушаре“ и млади инжењер Владимир Шарб, и његова са- радница Властимира Миливојевић, машиничар конструктор су нов уређај на аутоклавама за прављење негир без потребе парова. Идеја за овај посао настала је због тешких услова и другог слича, аутоматизација и великог обима уређајних француских уређаја, за извршење сушења угља из аутоклава.

Преко пражњених без парова постројава је 9 маја ове године са уређајем уређајем на аутоклави бр 320, а после двомесечног испитивања уређајем су још три, али са истим резултатима.

Комплетан уређај за прављење аутоклава је још у току испитивања, али се већ сада могу видети све користи које ће бити донос.

Према досадашњим испитивањима (мада су ова још у току) већ се показало да се може створити добити складиште парова у односу на савремену производњу, да се експлуатација парова процесу сушења и тиме повећава капацитет угља, да је издржљивост уређаја већа од постројава из које се изводи парова, да се експлуатација самог уређаја, у току дугих испитивања може се претпоставити да ће овај уређај допринети бољој изградњи парова и смањити обим трошкова и потрошња.

КРАТКЕ ВЕСТИ

11. По питању прославе 10-го годишњице првог радничког савета, Управни одбор је донео одлуку да се изградња прослава одржи 24 септембра 1960 године у Вреодцима, када ће бити одржана седница савета Радничког савета, док ће се по поменом датуму одржати седнице седнице поменом радних савета.

Вреодца, 16 септембра 1960 год.
Драгиша Миливојевић
Секретар РЗ и РО.

10. У циљу даље анализе и проучавања проблема Правилника о формирању и расподели фонда личних дохода по ком лексикон учешћу, Управни одбор је Покровачки коп, др- лексикон који ће се обавезно издати појединим колективима, организује радничког самоуправљања. За претходна ова комисија изабрана је Покровачки коп, др- лексикон који ће се обавезно издати појединим колективима, организује радничког самоуправљања.

